

**ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ & ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΣΑΒΒΑΤΟ 25 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2021
ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ**

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α

- A.1 α. Λάθος β. Σωστό γ. Λάθος δ. Σωστό ε. Σωστό
A.2 1. α 2. γ

ΘΕΜΑ Β

B.1 α) Σχολικό βιβλίο, σελίδα 16

Εργασία: Ως εργασία ορίζουμε την καταβολή ανθρώπινης προσπάθειας, σωματικής και πνευματικής, για την παραγωγή κάποιου προϊόντος. Ο εργάτης που χτίζει ένα σπίτι, ο αγρότης που οργώνει τη γη, ο δάσκαλος που διδάσκει κτλ. προσφέρουν εργασία στην παραγωγική διαδικασία. Κατά την εργασία τους οι άνθρωποι χρησιμοποιούν γνώσεις που απέκτησαν στο σχολείο, σε διάφορες τεχνικές σχολές, στο Πανεπιστήμιο, αλλά και από την εμπειρία τους στη δουλειά. Το σύνολο των γνώσεων και ικανοτήτων που αποκτά ο άνθρωπος με τη μόρφωση και την εμπειρία ονομάζουμε ανθρώπινο κεφάλαιο.

Έδαφος (ή Γη): Ο συντελεστής έδαφος ή γη περιλαμβάνει τη γεωγραφική έκταση, επιφάνεια, υπέδαφος, λίμνες, ποτάμια, θάλασσες καθώς και τις ιδιότητες του εδάφους που είναι χρήσιμες στην παραγωγική διαδικασία. Το έδαφος πάνω στο οποίο χτίζεται ένα εργοστάσιο ή ένα σπίτι είναι παραγωγικός συντελεστής, όπως είναι και το έδαφος πάνω στο οποίο φυτρώνουν οι διάφορες καλλιέργειες.

β) Σχολικό βιβλίο, σελίδες 23 – 24

Ο όρος οικονομικό κύκλωμα χαρακτηρίζει το σύνολο των σχέσεων που δημιουργούνται μεταξύ των βασικών μονάδων ενός οικονομικού συστήματος. Στην απλούστερη μορφή του, το οικονομικό κύκλωμα περιλαμβάνει τις σχέσεις μεταξύ επιχειρήσεων, νοικοκυριών και κράτους και δείχνει τις ροές αγαθών, παραγωγικών συντελεστών και χρήματος που παρατηρούνται στην οικονομία. Μεταξύ επιχειρήσεων και νοικοκυριών υπάρχουν δύο αντίθετες ροές. Τα προϊόντα που παράγονται από τις επιχειρήσεις ρέουν προς τα νοικοκυριά όπου και καταναλίσκονται. Οι παραγωγικοί συντελεστές που κατέχουν τα νοικοκυριά ρέουν προς τις επιχειρήσεις όπου μετατρέπονται σε προϊόντα. Για καθεμία από τις ροές αυτές υπάρχει μια αντίθετη ροή χρήματος. Βέβαια υπάρχουν και συναλλαγές μεταξύ επιχειρήσεων, οι οποίες όμως δεν εμφανίζονται στο διάγραμμα. Το Κράτος εμφανίζεται να δημιουργεί ροές και με τις επιχειρήσεις και με τα νοικοκυριά προς τα οποία προσφέρει υπηρεσίες και υλικά αγαθά και από τα οποία εισπράττει χρηματικά ποσά.

Το οικονομικό κύκλωμα μπορεί εύκολα να γίνει πολύ περίπλοκο, αν προστεθούν οι διάφορες ροές που στην πραγματικότητα συμβαίνουν. Μπορούμε π.χ. να προσθέσουμε τις συναλλαγές που γίνονται μεταξύ επιχειρήσεων, νοικοκυριών και Κράτους με άλλες χώρες. Κάτι τέτοιο όμως θα έκανε το διάγραμμα δυσνόητο, χωρίς να προσθέσει τίποτα στην κατανόηση του οικονομικού κυκλώματος. Πρέπει όμως να γίνουν δύο σχόλια: Πρώτο, ότι οι ροές είναι συνεχείς, δηλαδή συμβαίνουν σε κάθε χρονική στιγμή. Δεύτερο, ότι οι ροές αυτές δεν έχουν πάντοτε το ίδιο μέγεθος, δηλαδή ο όγκος των συναλλαγών μπορεί να μεταβάλλεται, καθώς η παραγωγική δραστηριότητα αυξάνεται ή μειώνεται.

ΘΕΜΑ Γ

Γ.1

Στάδια παραγωγής	Προϊόν Κ		Προϊόν Λ	
	Αξία πώλησης (σε χρ.μον.)	Προστιθέμενη Αξία (σε χρ.μον.)	Αξία πώλησης (σε χρ.μον.)	Προστιθέμενη Αξία (σε χρ.μον.)
1 ^ο στάδιο	1.000	1.000	2.000	2.000
2 ^ο στάδιο	3.000	2.000	3.000	1.000
3 ^ο στάδιο	5.000	2.000	6.000	3.000
4 ^ο στάδιο	6.000	1.000	10.000	4.000
Σύνολο		6.000		10.000

Για το προϊόν Κ:

1^ο στάδιο : Προστιθέμενη Αξία = Αξία πώλησης = 1.000 χρηματικές μονάδες

2^ο στάδιο : Προστιθέμενη Αξία = 3.000 – 1.000 = 2.000 χρηματικές μονάδες

3^ο στάδιο : Προστιθέμενη Αξία = 5.000 – 3.000 = 2.000 χρηματικές μονάδες

4^ο στάδιο : Προστιθέμενη Αξία = 6.000 – 5.000 = 1.000 χρηματικές μονάδες

Σύνολο : 1.000 + 2.000 + 2.000 + 1.000 = 6.000 χρηματικές μονάδες

Για το αγαθό Β:

1^ο στάδιο : Αξία πώλησης = Προστιθέμενη Αξία = 2.000 χρηματικές μονάδες

2^ο στάδιο : Αξία πώλησης = 2.000 + 1.000 = 3.000 χρηματικές μονάδες

3^ο στάδιο : Αξία πώλησης = 3.000 + 3.000 = 6.000 χρηματικές μονάδες

4^ο στάδιο : Αξία πώλησης = 6.000 + 4.000 = 10.000 χρηματικές μονάδες

Σύνολο : 2.000 + 1.000 + 3.000 + 4.000 = 10.000 χρηματικές μονάδες

Γ.2 Το Α.Ε.Π. σε τρέχουσες τιμές είναι : 6.000 + 10.000 = 16.000 χρηματικές μονάδες.

Γ.3 Το πραγματικό Α.Ε.Π. είναι: $\frac{\text{Α.Ε.Π. σε τρέχουσες}}{\text{Δείκτης τιμών}} \cdot 100 = \frac{16.000}{80} \cdot 100 = 20.000$ χρημ. μονάδες.

Το κατά Κεφαλήν Πραγματικό Α.Ε.Π. είναι: $\frac{\text{πραγματικό Α.Ε.Π.}}{\text{Πληθυσμός}} = \frac{20.000}{100} = 200$ χρ.μον. / άτομο.

Γ.4 Σχολικό βιβλίο, σελίδα 134

Η χρησιμοποίηση του όρου “εγχώριο” έχει σημασία, γιατί η παραγωγή πρέπει να γίνεται μέσα στην επικράτεια μιας χώρας, ασχέτως αν ο παραγωγός μπορεί να είναι μόνιμος κάτοικος μιας άλλης χώρας. Για παράδειγμα: Αν ένα εργοστάσιο κατασκευής ψυγείων ανήκει σε Ιταλούς επιχειρηματίες, παράγει όμως στη χώρα μας, η παραγωγή του αποτελεί μέρος του εγχώριου προϊόντος της Ελλάδας.

ΘΕΜΑ Δ

Δ.1

$$A \rightarrow B : \quad KE_{\Phi} = \frac{\Delta\Omega}{\Delta\Phi} \Leftrightarrow 3 = \frac{\Omega_A - 350}{50 - 0} \Leftrightarrow \Omega_A = 500$$

$$B \rightarrow \Gamma : \quad KE_{\Phi} = \frac{\Delta\Omega}{\Delta\Phi} = \frac{350 - 150}{100 - 50} = 4$$

$$\Gamma \rightarrow \Delta : \quad KE_{\Phi} = \frac{\Delta\Omega}{\Delta\Phi} \Leftrightarrow 6 = \frac{150 - 0}{\Phi_{\Delta} - 100} \Leftrightarrow \Phi_{\Delta} = 125$$

	Φ	Ω	KE_{Φ}
A	0	500	
			3
B	50	350	
			4
Γ	100	150	
			6
Δ	125	0	

Δ.2 M ($\Phi = 60$, $\Omega = 300$)

Πρέπει να υπολογίσουμε τη μέγιστη ποσότητα του Ω όταν παράγονται $\Phi = 60$ μονάδες :

$$KE_{\Phi} = \frac{\Delta\Omega}{\Delta\Phi} \Leftrightarrow 4 = \frac{\Omega - 150}{100 - 60} \Leftrightarrow \Omega = 310$$

	Φ	Ω
B	50	350
	60	Ω
Γ	100	150

Άρα, ο συνδυασμός M ($\Phi = 60$, $\Omega = 300$) είναι **εφικτός**, γιατί μπορούν να παραχθούν οι 300 μονάδες Ω δεδομένου ότι η μέγιστη παραγόμενη ποσότητα είναι 310 μονάδες.

N ($\Phi = 120$, $\Omega = 40$)

Πρέπει να υπολογίσουμε τη μέγιστη ποσότητα του Ω όταν παράγονται $\Phi = 120$ μονάδες :

$$KE_{\Phi} = \frac{\Delta\Omega}{\Delta\Phi} \Leftrightarrow 6 = \frac{\Omega - 0}{125 - 100} \Leftrightarrow \Omega = 30$$

	Φ	Ω
Γ	100	150
	120	Ω
Δ	125	0

Άρα, ο συνδυασμός N ($\Phi = 120$, $\Omega = 40$) είναι **ανέφικτος**, γιατί δεν μπορούν να παραχθούν οι 40 μονάδες Ω δεδομένου ότι η μέγιστη παραγόμενη ποσότητα είναι 30 μονάδες.

Ξ ($\Phi = 40$, $\Omega = 380$)

Πρέπει να υπολογίσουμε τη μέγιστη ποσότητα του Ω όταν παράγονται $\Phi = 40$ μονάδες :

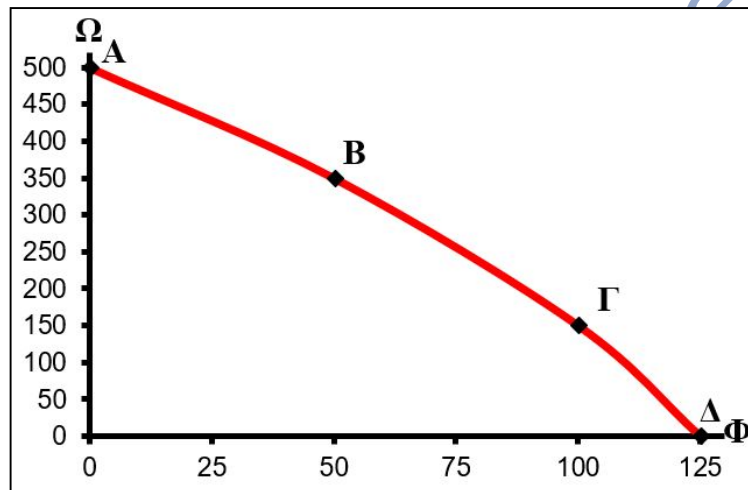
$$KE_{\Phi} = \frac{\Delta\Omega}{\Delta\Phi} \Leftrightarrow 3 = \frac{\Omega - 350}{50 - 40} \Leftrightarrow \Omega = 380$$

	Φ	Ω
A	0	500
	40	Ω
B	50	350

Άρα, ο συνδυασμός Ξ ($\Phi = 40$, $\Omega = 380$) είναι **μέγιστος**, γιατί παράγεται η μέγιστη ποσότητα Ω που είναι 380 μονάδες.

Δ.3 Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι οι συντελεστές παραγωγής δεν είναι εξίσου κατάλληλοι για την παραγωγή όλων των αγαθών. Καθώς αυξάνεται και η παραγωγή ενός αγαθού (π.χ. Φ), αποσπώνται από την παραγωγή άλλων αγαθών (π.χ. Ω) συντελεστές που είναι όλο και λιγότερο κατάλληλοι για την παραγωγή του πιο πάνω αγαθού (Φ). Απαιτούνται, δηλαδή, ολοένα και περισσότερες μονάδες από τα άλλα αγαθά για την παραγωγή κάθε επιπλέον μονάδας του συγκεκριμένου αγαθού, πράγμα που σημαίνει αυξανόμενο κόστος ευκαιρίας.

Δ.4

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΜΑΡΙΝΟΣ οικονομολόγος - εκπαιδευτικός - www.economics.edu.gr